

**บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการบริหาร
โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษา
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**

The role of Basic Education Board Affecting the School-Based Management for Local Development
of Schools Under Department of Local Administration, Phra Nakhon si Ayutthaya Province

พงศธร เหมะจันทร์*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา สกฤษณะศักดิ์ มัวร์**

ดร.อัจฉรา นิยมภา***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 171 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด
2. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการบริหารจัดการศึกษาในระบบมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด
3. การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสารหลักสูตร การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา และการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน สามารถทำนายการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมร้อยละ 72.4 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ABSTRACT

The objectives of this research were to: 1) study the role of basic education board of schools 2) study school-based management for local development of schools and 3) study the role of basic education board affecting the school-based management for local development of schools. A sample of 171 persons work under basic education board. The instrument was a questionnaire constructed by the researcher. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression.

คำสำคัญ: บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น, สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

*ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

**ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

***กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

The research results found as follows.

1. The role of basic education board of school was overall at the high level, from which the approval of the annual performance report was in the highest level.

2. School-based management for local development of schools was overall at the high level, from which formal education was in the highest level.

3. The approval of the preparation of course material, Supervision and monitoring of the implementation of the plans of educational institutions and promotion of resources to enhance student development prophecy the school-based management for local development of schools was overall 72.4 percent with statistically significance at a level 0.01

Keywords: The role of basic education board, School-based management for local development, Schools under department of local administration

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 289 ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่งไม่ว่าจะขนาดใดก็ตาม มีสิทธิที่จะจัดการเรียนรู้ และการฝึกอบรมอาชีพตามความเหมาะสมและตามความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับ มาตรฐานและระบบการจัดการศึกษาของชาติ และคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา ส่วนที่ 2 การบริหาร และการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 41 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และ มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 รูปแบบได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในช่วงที่ผ่านมา มุ่งเน้นที่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว และยังเป็นจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะกลุ่มผู้เรียนที่มีศักยภาพหรืออัจฉริยภาพด้านวิชาการแต่เพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น โดยไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้เรียนที่มีศักยภาพหรืออัจฉริยภาพด้านอื่นๆ ทำให้ผู้เรียนกลุ่มนี้ไม่ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและถูกบังคับให้เรียนรู้เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการ ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก หรืออาจเป็นไปได้เลย เท่ากับเป็นการทำร้ายกลุ่มผู้เรียนที่มีศักยภาพหรืออัจฉริยภาพด้านอื่นๆ ที่ไม่ใช่ด้านวิชาการ เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้วและไม่มีโอกาสได้เรียนต่อก็จะไม่มีความรู้ที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้กลายเป็นแรงงานไร้ฝีมือ ประกอบกับผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มักไม่มีโอกาสได้เรียนต่อ ดังนั้น การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนทุกคน เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพหรืออัจฉริยภาพของตนเอง เพื่อที่จะได้

ทำการพัฒนาให้มีความเป็นเลิศตามศักยภาพหรืออัจฉริยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคลสู่ความเป็นเลิศต่อไป (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2558, หน้า 3)

จากสภาพปัญหาในด้านการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศได้นำแนวคิดในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (SBMLD) ถือเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ในท้องถิ่นที่เกิดจากการกำหนดรูปแบบการศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษา โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ และเป้าหมายในการจัดการศึกษา เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เยาวชนในท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมุ่งสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของแต่ละบุคคล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2558, หน้า 1) สอดคล้องกับ Wohlstetter (1995, pp. 22–25) ที่ได้กล่าวถึงการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) ว่าเป็นแนวทางหนึ่งที่น่ามาใช้เพื่อช่วยปรับปรุงการกระจายการควบคุมจากส่วนกลางไปสู่ระดับโรงเรียน มุ่งเน้นให้กลุ่มที่ใกล้ชิดกับผู้เรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ได้มีโอกาสควบคุมสิ่งต่างๆ มากขึ้นเพราะแนวคิดการบริหารงานของโรงเรียนเป็นไปในลักษณะที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน หรือเป็นศูนย์กลางของการบริหารจัดการโรงเรียนโดยตรง ซึ่งเป็นแนวคิดที่มุ่งให้มีอิสระ ความคล่องตัวแก่สถานศึกษา โดยมีตัวแทนของชุมชน คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยตรง มีความเชื่อว่าการตัดสินใจที่ดีที่สุดเกิดจากการตัดสินใจของคณะบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดและมีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนมากที่สุด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความต้องการศึกษาถึงบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นในขอบเขตทั้ง 3 ด้าน คือ การจัดการศึกษาในระบบ การจัดการศึกษานอกระบบ และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานและประเมินสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

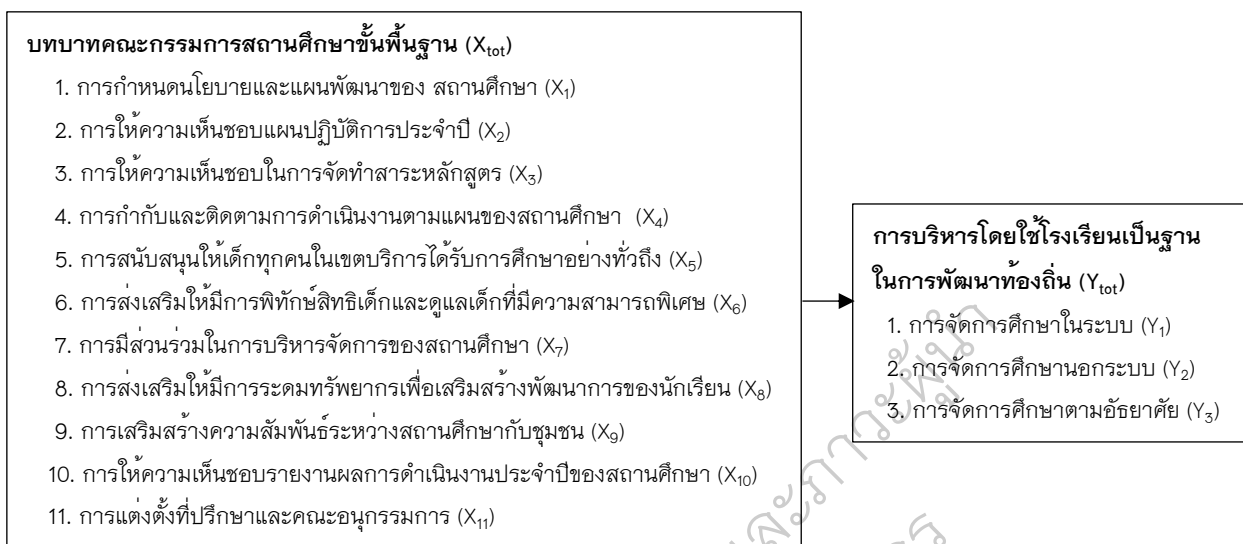
1. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นอย่างไร
2. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นอย่างไร
3. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หรือไม่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. เพื่อศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษาสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรทางศาสนา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 306 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 26 แห่ง
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multiple random sampling) โดยทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดจากตารางสำเร็จรูปในการคำนวณตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, p.97) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างใน ประสพชัย พสุนนท์, 2557, หน้า 114) ซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 171 คนและทำการสุ่มอย่างง่ายโดยแบ่งตามสัดส่วนแยกตามโรงเรียน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมาจากทุกโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
1. ข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การปฏิบัติงาน

2. ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบบสอบถามมีเนื้อหา 11 ด้าน รวมทั้งหมดจำนวน 65 ข้อ

3. ศึกษากาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบบสอบถามมีเนื้อหา 3 ด้าน รวมทั้งหมดจำนวน 27 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ดำเนินการทำหนังสือจากโครงการปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาคพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 26 โรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขออนุมัติให้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. ดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งกำหนดวันขอเก็บแบบสอบถามกลับคืน โดยผู้วิจัยดำเนินการรับแบบสอบถามที่สถานศึกษาแต่ละแห่งด้วยตนเอง

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามก่อน และนำแบบสอบถามมา วิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามจุดประสงค์และข้อกำหนดของการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังนี้

สถิติพื้นฐาน

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (SBMLD) โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติเชิงอ้างอิงเพื่อใช้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (SBMLD) วิเคราะห์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) แล้วนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์และแปลความหมาย

2. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 11 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 3.88$) และด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.58$)

2. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการบริหารจัดการศึกษาในระบบมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.00$) และด้านการบริหารจัดการศึกษานอกระบบ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.68$)

3. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

3.1 บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม (Y_{tot}) ได้แก่ การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสารหลักสูตร (X_3) การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา (X_4) และการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน (X_8) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถเขียนในรูปสมการการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$Y_{tot} = -.352 + .585(X_3) + .287(X_4) + .223(X_8)$$

3.2 บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการศึกษาในระบบ (Y_1) ได้แก่ การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสารหลักสูตร (X_3) บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม (X_{tot}) การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา (X_{10}) และการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา (X_4) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถเขียนในรูปสมการการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$Y_1 = -.630 + .475(X_3) + .680(X_{tot}) - .078(X_{10}) + .156(X_4)$$

3.3 บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการศึกษานอกระบบ (Y_2) ได้แก่ การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสารหลักสูตร (X_3) การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา (X_4) การส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน (X_8) และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของสถานศึกษา (X_7) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถเขียนในรูปสมการการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$Y_2 = -.167 + .510(X_3) + .389(X_4) + .272(X_8) - .168(X_7)$$

3.4 บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการศึกษาตามอัธยาศัย (Y_3) ได้แก่ การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสารหลักสูตร (X_3) การส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน (X_8) การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็กและดูแลเด็กที่มีความสามารถพิเศษ (X_6) บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม (X_{tot}) การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา (X_4) และการแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการ (X_{11}) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถเขียนในรูปสมการการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$Y_3 = -.322 + .893(X_3) + .457(X_8) + .351(X_6) - 1.106(X_{tot}) + .300(X_4) + .179(X_{11})$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถนำมาอภิปรายผลตามประเด็นสำคัญที่เป็นข้อค้นพบจากงานวิจัย ได้ดังนี้

1. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคณะบุคคลที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน และเห็นว่าโรงเรียนเทศบาลเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เป็นสถาบันเพื่อพัฒนาคุณภาพที่ดีของเยาวชนในชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นเสมือนผู้แทนของท้องถิ่นที่จะเป็นกลไกเชื่อมโยงนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปสู่ชุมชนที่ตั้งโรงเรียนจึงมีความสัมพันธ์ที่ดีและใกล้ชิดกับชุมชน ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาทุกคนจะต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ พินดา วีระชาติ (2542, หน้า 58) ได้กล่าวถึงการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้โรงเรียนรู้จักชุมชนดีขึ้นในด้านที่สามารถค้นหาและใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาระหว่างกันชุมชนก็มีความรู้สึกที่ดีกับโรงเรียน คิดว่าโรงเรียนเป็นสมบัติของชุมชน ในชุมชนจึงต้องช่วยกันดูแลทรัพย์สินของโรงเรียน ตลอดจนเอื้ออำนวยช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่างๆ คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทในด้านนี้มากมาตั้งแต่อดีต สอดคล้องกับ วันทนีย์ เรืองทรัพย์ (2544, หน้า 4) ที่กล่าวว่า บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเป็นอย่างมาก จำเป็นที่จะต้องอาศัยผู้มีความรู้ ความสามารถด้านการศึกษาเป็นหลักอาจมาจากหลากหลายอาชีพแต่ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนเหมาะสมสามารถช่วยทำให้การบริหารโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มศักยภาพที่สุด โรงเรียนควรจัดประชุมชี้แจงให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน

2. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการให้โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาตลอดชีวิต และให้โรงเรียนดำเนินการผลักดันคณะกรรมการสถานศึกษาให้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระบบ การจัดการศึกษานอกระบบ และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน ได้ให้การสนับสนุนนโยบายดังกล่าวเป็นอย่างดี สอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2558, หน้า 3) ได้กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ด้วยการจัดการศึกษาตลอดชีวิต นั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัดจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบสำหรับนักเรียนในโรงเรียน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นสามารถเรียนรู้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล อันจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพเด็ก เยาวชน และประชาชน ในท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของแต่ละคน จนสามารถประกอบอาชีพได้ หรือสามารถ นำทรัพยากรหรือวัตถุดิบในท้องถิ่นมาใช้ในการประกอบอาชีพได้ ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละบุคคลมี ความถนัดหรือมีศักยภาพที่แตกต่างกัน ดังนั้น เด็ก เยาวชน และประชาชนมีความถนัดหรือมีศักยภาพ ด้านใดต้องได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้มีความเป็นเลิศในด้านนั้น จนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

3. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม อาจเนื่องมาจาก การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน บุคลากรที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ คือ การดำเนินงานตามกฎหมายโดยการกระจายอำนาจให้เกิดคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจในการส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งบริหารงานอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการการศึกษาแก่เยาวชน ประชาชน ได้อย่างกว้างขวางและเป็นที่ยอมรับของชุมชน ดังที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2545, หน้า 74-75) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานว่า การบริหารโรงเรียนในรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นสิ่งที่มุ่งหวังส่งเสริม สนับสนุนให้การจัดการศึกษาของชาติบรรลุความคาดหวังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ความสำคัญของการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ที่การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตาม โดยอยู่บนพื้นฐานการให้เกียรติ ยกย่อง การเคารพและยอมรับในความคิดเห็น การตัดสินใจ ความรู้ ความสามารถ และส่งเสริมขวัญกำลังใจซึ่งกันและกัน ประการสำคัญในการบริหารรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะส่งผลให้เกิดความรอบคอบในการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ เป็นการตอบสนองความต้องการของชุมชน สังคมอย่างเหมาะสม

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตร ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวม และด้านการบริหารจัดการศึกษาในระบบ ด้านการบริหารจัดการศึกษานอกระบบ ด้านการบริหารจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการจัดทำสาระหลักสูตรมีความสำคัญ และเป็นหัวใจต่อการดำเนินงานภายในสถานศึกษา ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษามีความเข้าใจในสภาพท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ความต้องการของชุมชนต่อคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา รับทราบและให้ความเห็นชอบในหลักสูตรของสถานศึกษาของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรสถานศึกษาในการจัดการศึกษาในระบบ ที่ให้สถานศึกษาพิจารณาถึงรายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของท้องถิ่น ในส่วนทางด้านการบริหารจัดการศึกษานอกระบบ และการบริหารจัดการศึกษาตามอัธยาศัย คณะกรรมการสถานศึกษายังมีส่วนส่งเสริม สนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดทำสาระหลักสูตรในการอบรมให้แก่เยาวชน ประชาชนในท้องถิ่นให้มีทักษะทางด้านอาชีพต่างๆ ดังที่ กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน (2543, หน้า 36) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษาว่า เป็นหลักสูตรบูรณาการที่ผู้เรียน ชุมชนและครูร่วมกันสร้างขึ้น เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียน เรียนจากชีวิต เรียนแล้วเกิดการเรียนรู้สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตอย่างมีคุณภาพและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมอย่างมีความสุข การเรียนการสอนจะสอนตามความต้องการของผู้เรียน โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาเยาวชนในท้องถิ่น

จากการวิจัยยังพบอีกว่า ในด้านการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวม และ ด้านการบริหารจัดการศึกษานอกระบบ ด้านการบริหารจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งนี้เป็นเพราะ ในการระดมทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียน ถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการศึกษาโดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง เนื่องจากงบประมาณที่ถูกส่งมาจากส่วนกลางค่อนข้างมีจำกัด ด้วยระบบงานราชการในการเบิกจ่ายงบประมาณมีข้อจำกัดหลายด้าน ซึ่งผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษา ส่งผลให้คณะกรรมการสถานศึกษาที่ประกอบด้วยผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน รวมถึงเจ้าอาวาสวัดต่างๆ ที่สถานศึกษาตั้งอยู่ เข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและมีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการจัดการศึกษา มีการเสียสละทรัพย์สิน เวลา

แรงงาน สิ่งของและเทคโนโลยีมาสนับสนุนการจัดการศึกษาในโรงเรียน สอดคล้องกับ สุมาลี รัตน์ทาง (2550, หน้า 57) กล่าวว่า การร่วมระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาโรงเรียนในด้านต่างๆ คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทอย่างมากในการร่วมระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาโรงเรียน ลักษณะการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนเป็นการระดมทรัพยากรทั้งจากภายนอกชุมชนและภายในชุมชน ทั้งในลักษณะของการขอบริจาค การจัดให้มีการทำบุญ เช่น การทอดผ้าป่า ทอดกฐิน การแสดงพระธรรมเทศนาของพระที่มีชื่อเสียง หรือการเรียกริเงินจากผู้ปกครองนักเรียนโดยตรง การประสานและเป็นสื่อกลางระหว่างชุมชนกับโรงเรียน โดยที่คณะกรรมการสถานศึกษาบางส่วนเป็นผู้มีบทบาทในการปกครองชุมชนและบางส่วนก็เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้มีโอกาสคลุกคลีกับประชาชนมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น สถานศึกษาโดยเฉพาะผู้อำนวยการต้องส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณและงานบริหารทั่วไป ภายในสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น และจัดให้มีการศึกษาดูงานของคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงานของสถานศึกษา

1.2 การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารจัดการศึกษานอกระบบ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาต้องส่งเสริมการจัดหาวิทยากร ครูภูมิปัญญาในชุมชน และจัดทำเป็นหลักสูตรระยะสั้นภายใต้โครงการอบรมให้ความรู้แก่เยาวชน ประชาชนในท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น

1.3 บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวม โดยเฉพาะในด้านกรให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ดังนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น สนับสนุนบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถด้านต่างๆ ในชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรที่เป็นความต้องการเรียนรู้ของเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น

1.4 คณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนในชุมชนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนโดยจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ควบคู่กับการจัดการศึกษาในระบบ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง และร่วมกันจัดการศึกษาเพื่อเยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการพัฒนาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษา เปรียบเทียบตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านต่างๆ

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 ควรศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ หรือการจัดกลุ่มสนทนา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2558). *คู่มือประเมินการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น*.

กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.

กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน. (2543). *แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบผู้เรียน*

สำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ประสพชัย พสุนนท์. (2557). การกำหนดขนาดตัวอย่างตามแนวทาง Krejcie and Morgan (1970) ในการวิจัยเชิง

ปริมาณ. *วารสารวิชาการศิลปะศาสตร์ประยุกต์*. 7(2): 112-120.

พนิดา วีระชาติ. (2542). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: โอเคียนสตรี.

วันทนี้อยู่ เรื่องทรัพย์สิน. (2544). *บทบาทสำคัญ คณะกรรมการโรงเรียนกับการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน*.

รายงานปฏิรูปการศึกษาไทย. 2(15): 4-5.

สุมาลี ถนัดทาง. (2550). *การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อระดมทรัพยากรการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา*

ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดบ้านหนองคิม อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาอิสระ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2545). *การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Wohlstetter. Priscilla. (1995). "Getting School-Based Management Right", *Phi Delta Kappan*. 77(1)

(September 1995), 22-25.